

 νέο φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	
	ΤΜΗΜΑ	Γ' Λυκείου
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	

Κείμενο 1

Η βία κατά των γυναικών δεν περιορίζεται μόνο στην εκδοχή της ενδοοικογενειακής βίας. Λαμβάνει πολλές και ιδιαίτσουσες μορφές, όπως είναι η εμπορία ανθρώπων, το σύγχρονο σεξουαλικό σκλαβοπάζαρο δηλαδή, οι εξαναγκαστικοί γάμοι, οι σεξουαλικές παρενοχλήσεις και οι βιασμοί. [...] Σε αρκετές χώρες, κατά την περίοδο της πανδημίας και κυρίως στη φάση των περιοριστικών μέτρων, πενταπλασιάστηκαν οι κλήσεις στις γραμμές υποστήριξης θυμάτων. Η τελευταία έρευνα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για τη βία κατά των γυναικών που πραγματοποιήθηκε το 2014 από τον FRA (European Agency for Fundamental Rights) επιβεβαίωσε την παγκόσμια εικόνα που αποτυπώνει ο ΟΗΕ: μία στις τρεις γυναίκες έχουν βιώσει κάποιας μορφής φυσική ή σεξουαλική βία από την ηλικία των 15 ετών. Στην Ελλάδα, το 2018 περισσότερες από 2.000 γυναίκες υπέστησαν τη βία κάθε μορφής εντός της οικογένειάς τους και άλλες 1.000 το πρώτο εξάμηνο του 2019.

Δυστυχώς όμως, ούτε αυτοί οι αριθμοί περιγράφουν την πραγματική έκταση του προβλήματος. Υπάρχει ένας χαρακτηρισμός που χρησιμοποιείται για να περιγράψει την ενδοοικογενειακή βία και την εμπορία ανθρώπων: τα «αόρατα» εγκλήματα. Τι σημαίνει όμως η χρήση αυτού του όρου; Δεν βλέπουμε τα θύματα; Δεν γνωρίζουμε αυτές τις μορφές βίας; Δεν αναγνωρίζουμε τα σημάδια της σωματικής και της ψυχολογικής βίας;

Τίποτε από τα παραπάνω δεν ισχύει. Βλέπουμε τα θύματα, γνωρίζουμε για τη βία κατά των γυναικών και αναγνωρίζουμε τα σημάδια. Δεν θα μπορούσαμε να μην τα βλέπουμε γιατί συμβαίνουν γύρω μας, στην καθημερινότητά μας. Ωστόσο, ένας πολύ σημαντικός αριθμός περιστατικών δεν καταγγέλλεται. Τα θύματα είναι περισσότερα, κανείς δεν μπορεί να προσεγγίσει τον ακριβή αριθμό τους, ιδιαίτερα της λεκτικής και της ψυχολογικής βίας. Δεν μπορούν να γνωρίζουν τα κράτη και τα σώματα ασφαλείας τι συμβαίνει πίσω από τις κλειστές πόρτες. Αν δεν ανοίξουν τα στόματα, αν τα θύματα δεν καταγγείλουν τη βία, αν εμείς που είμαστε γύρω τους, δίπλα τους δεν τους παροτρύνουμε να μιλήσουν, αν δεν ενεργοποιηθούμε ως πολίτες απέναντι σε αυτό το έγκλημα, δεν θα μπορούσαμε να σπάσουμε αυτό το φαύλο κύκλο. [...]

Η βία είναι η παρακμή του πολιτισμού και των κοινωνιών μας. Στο ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιών δεν νοείται καμία ανοχή, επικρότηση και δικαιολόγηση της βίας, όποια μορφή κι αν έχει αυτή. Ειδικότερα στο πλαίσιο της οικογένειας, του βασικού συνδετικού δεσμού της κοινωνίας, δεν μπορεί να υπάρχει βία. Η γυναίκα, το παιδί, ο ηλικιωμένος, ο ευάλωτος αναζητούν προστασία στην οικογένεια, όχι εκμετάλλευση και βία. Για αυτό πρέπει να δράσουμε! Ζητάμε από τα θύματα να μιλήσουν, να καταγγείλουν τη βία, λέμε στα θύματα πως έχουν φωνή και είμαστε δίπλα τους. Είναι υποχρέωσή μας ως οργανωμένες κοινωνίες και πολιτείες να το πράξουμε, αλλά δεν είναι αρκετό.[...]

Διασκευασμένο κείμενο του Τριαντάφυλλου Καρατράντου, Ερευνητή, ΕΛΙΑΜΕΠ

Κείμενο 2

Μια κοινωνιολογική προσέγγιση στο φαινόμενο της αθλητικής βίας δίνει ο καθηγητής Αθλητικής Κοινωνιολογίας ΣΕΦΑΑ του ΕΚΠΑ, Νικόλαος Πατσαντάρας σε συνέντευξή του στον καθηγητή Φυσικής Αγωγής, Νικήτα Παπαπαντελή. Ο Καθηγητής στην συνέντευξη που έδωσε ανέφερε μεταξύ άλλων και τα εξής:

Το φαινόμενο της βίας στους αθλητικούς χώρους είναι κυρίως ένα κοινωνικό φαινόμενο. Θεωρώ ότι η βία στους αθλητικούς-αγωνιστικούς χώρους και κυρίως στα ποδοσφαιρικά γήπεδα... δεν είναι δυνατόν να εξηγηθεί στη βάση προσωπικών ατομικών χαρακτηριστικών και μεμονωμένων ψυχολογικών παραμέτρων... δηλαδή στη βάση δεδομένων που εκ προοιμίου «καταλύονται» στον γηπεδικό κυρίως χώρο!

Επομένως για την κατανόηση αυτού του φαινομένου θα πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψιν και η σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ της συγκεκριμένης αθλητικής δραστηριότητας και κοινωνικής-πολιτισμικής ιδιαιτερότητας και συγκυρίας στο πλαίσιο της οποίας αυτό πραγματοποιείται! [...] Να μην ξεχνάμε βέβαια ότι στον αθλητισμό είναι η αντιπαλότητα που λειτουργεί ως καταλύτης, για να επιτευχθεί μια επικοινωνιακή ροή, που ενδέχεται πολλές φορές να είναι έντονου και εκρηκτικού χαρακτήρα, αλλά λειτουργεί ταυτόχρονα ως πολλαπλασιαστής αναφορικά με το κοινωνικό ενδιαφέρον!

[...] Τα παιδιά σήμερα (η λεγόμενη Generation Z) βιώνουν την κοινωνική πραγματικότητα κατά κύριο λόγο στην εικονική της εκδοχή... ως εικονική πραγματικότητα... όπου πέραν των άλλων... κυριαρχούν τα παιχνίδια βίας. Αυτή η παιγνιώδης μορφή βίας στο πλαίσιο της εικονικής πραγματικότητας, μπορεί εύκολα με το χαρακτήρα του παιγνιώδους... της μίμησης... να περάσει και το κατώφλι της κοινωνικής πραγματικότητας, στο πλαίσιο της βιωματικής κοινωνικής εμπειρίας δια της φυσικής παρουσίας, ως παιχνίδι στο οποίο κερδίζει αυτός που θα εξολοθρεύσει, θα αφανίσει

τον αντίπαλο. Με τη διαφορά ότι στην «φυσική» (;) κοινωνική πραγματικότητα ο αντίπαλος όταν δολοφονηθεί δεν επανέρχεται στη ζωή, δεν «ανασταίνεται», όπως κατά την επανεκκίνηση του ηλεκτρονικού παιχνιδιού!

<https://hub.uoa.gr/violence-in-modern-sports/>

Κείμενο 3

Η βία

Προσπαθώ να πω τα πράγματα

με τ' όνομά τους

και κάθε τόσο συναντώ

καινούργιες δυσκολίες.

Λόγου χάρη να πω τη βία, βία,

όχι ειρηνευτική επέμβαση

τη βία των πλουσίων και ισχυρών,

ούτε αναπόφευκτες ακρότητες

τη βία των φτωχών και καταπιεσμένων.

Με δυσκολεύουν οι μεταλλάξεις

αυτού που λέμε αναγκαιότητα της Ιστορίας

οι αντιστροφές στις κινήσεις των πολιτικών

οι αναρίθμητες αναλύσεις των δημοσιολόγων

όμως κυρίως με περιπλέκουν

οι δικές μου ερμηνείες κι ενοχές.

Θα 'θελα πλέον να πω ανοιχτά

ότι έφτασα να απεχθάνομαι

την κάθε, όποιου και να 'ναι, βία.

Τίτος Πατρίκιος, Ποιήματα Β, 1959 – 2007 – Τίτος Πατρίκιος, Εκδ. Κίχλη.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

A. Το κείμενο 1 αναφέρεται στη βία κατά των γυναικών. Να αποδώσετε περιληπτικά σε 50-70 λέξεις τα όσα σημειώνονται για την μη επαρκή αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού, αλλά και για τον τρόπο που αυτή θα καταστεί εφικτή.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση τα Κείμενα 1 και 2, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό ή Λάθος. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στα κείμενα:

- α. Η βία κατά των γυναικών εντοπίζεται μόνο σε οικογενειακό επίπεδο (κείμενο 1)
- β. Η αδιαφορία των αρχών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην μη αποτελεσματική αντιμετώπιση των φαινομένων βίας. (κείμενο 1)
- γ. Τα ποσοστά βίας κατά των γυναικών στην Ευρώπη είναι χαμηλά. (κείμενο 1)
- δ. Η ερμηνεία της βίας που εντοπίζεται στους αθλητικούς χώρους μπορεί να γίνει μόνο μέσω του ελέγχου των αθλητικών δραστηριοτήτων. (κείμενο 2)
- ε. Οι συνήθειες της σύγχρονης ζωής επηρεάζουν τη νέα γενιά. ((κείμενο 2)

Μονάδες 15

B2. α. Να αιτιολογηθεί η χρήση των ερωτημάτων στην 2η παράγραφο του κειμένου 1 («Δυστυχώς όμως ... ψυχολογικής βίας;») ως προς την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητά του και την οργάνωση του κειμένου. (μονάδες 6)

B2.β. Ποια η πρόθεση του συντάκτη στην 4η παράγραφο του κειμένου 1; Να βρείτε τρεις (3) γλωσσικές επιλογές που επιβεβαιώνουν την πρόθεση αυτή. (μονάδες 9)

Μονάδες 15

B3. Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα σημειώνονται στην τρίτη παράγραφο του κειμένου 2 («Τα παιδιά σήμερα... ηλεκτρονικού παιχνιδιού») να αναφερθείτε στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η βία από τη νέα γενιά (60-70 λέξεις).

Μονάδες 5

Θέμα Γ

Στο κείμενο 3 το ποιητικό υποκείμενο καταθέτει την προσωπική του θέση για την βία. Ποια είναι αυτή; Θεωρείτε ότι ο σύγχρονος άνθρωπος ταυτίζεται ή διαφοροποιείται σε σχέση με αυτή; Απαντήστε σε 150-200 λέξεις αξιολογώντας στην απάντησή σας τρεις (3) κειμενικούς δείκτες.

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Σε μια ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο σου με θέμα «Νέοι και κοινωνικά προβλήματα» καλείσαι να εκφωνήσεις έναν προσχεδιασμένο προφορικό λόγο (350-400 λέξεων) για την βία. Σε αυτόν (αξιολογώντας δημιουργικά στοιχεία από τα κείμενα αναφοράς) αφού αναφερθείς επιγραμματικά στις διάφορες μορφές βίας που εντοπίζονται στη σύγχρονη κοινωνία να κάνεις λόγο:

- α. στα αίτια που διαμορφώνουν και διαιώνίζουν σήμερα τις βίαιες συμπεριφορές
- β. στη στάση που πρέπει να τηρούν οι νέοι απέναντι στο φαινόμενο αυτό.

Μονάδες 30

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ